

insulinooporność

dietetyk Działu Żywienia ADRIANA REDLICKA

błędne koło

insulinooporność

Zaburzenie metaboliczne, w którym komórki organizmu nie reagują prawidłowo na działanie insuliny. Stan ten prowadzi do destabilizacji hormonalnej w organizmie i "zmusza" trzustkę do zwiększonego wydzielania tego hormonu.

czynniki ryzyka

NIEMODYFIKOWALNE

1. czynniki genetyczne
2. wiek >45 lat
3. płeć męska
4. okres pomenopauzalny

MODYFIKOWALNE

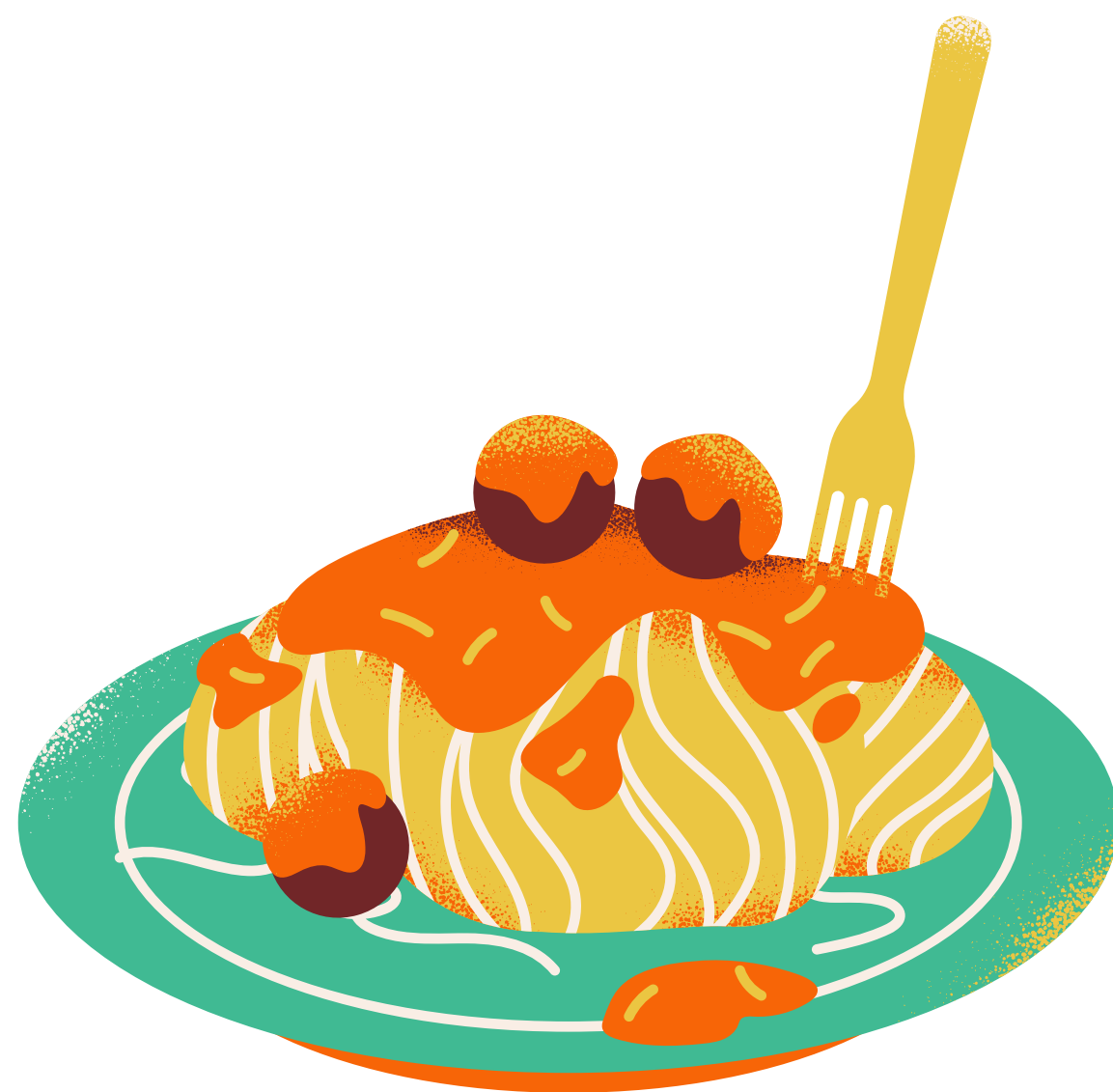
1. wysokokaloryczna dieta
2. niska aktywność fizyczna
3. palenie papierosów
4. niedobór snu
5. przewlekły stres

insulinooporność nie musi prowadzić do cukrzycy

ale jej leczenie nie jest łatwe
i często jest związana z innymi
schorzeniami dietozależnymi

OBJAWY

1. przewlekłe zmęczenie i senność po posiłkach
2. trudności w redukcji masy ciała
3. zwiększone pragnienie
4. trudno gojące się rany
5. częste infekcje....

diagnostyka

$$\text{HOMA-IR} = \frac{\text{stężenie insuliny na czczo} \times \text{stężenie glukozy na czczo}}{22,5}$$

prawidłowy wynik wynosi 1.0,
a o insulinooporności mogą świadczyć wartości
większe niż 2.0

często wykonuje się również
test obciążenia glukozą (OGTT)
z dodatkowym oznaczeniem insuliny
w 60. i 120. minucie testu

ODŻYWIENIE

indeks sytości

Sytość to ważny mechanizm, którego celem jest zahamowanie spożycia danego posiłku lub też napoju.

U zwierząt czas sytości jest uzależniony od kaloryczności poprzedniego posiłku. U ludzi wpływa na to znacznie więcej czynników takich jak normy kulturowe.

BIAŁKO

Spowolnienie trawienia i opróżniania żołądka

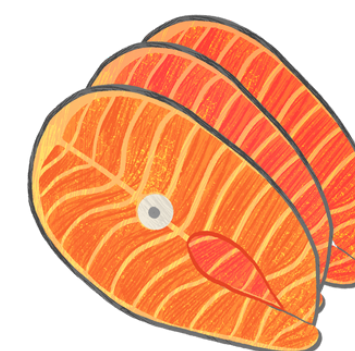
W posiłku: 25-30g białka

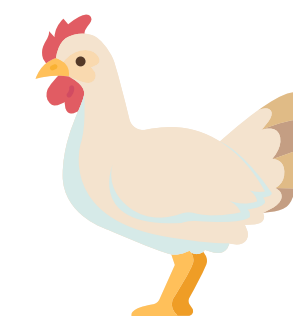
3 jajka

200g jogurtu

150g łososia

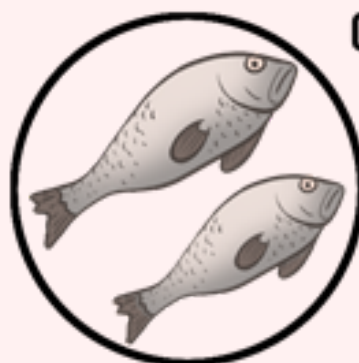
100g piersi z kurczaka

10 produktów o najwyższym indeksie sytości

Gotowane ziemniaki
(IS = 323)

Ryby
(IS = 225)

Płatki owsiane
(IS = 209)

Pomarańcze
(IS = 202)

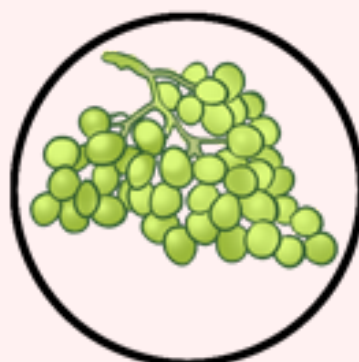
Jabłka
(IS = 197)

Razowy makaron
(IS = 188)

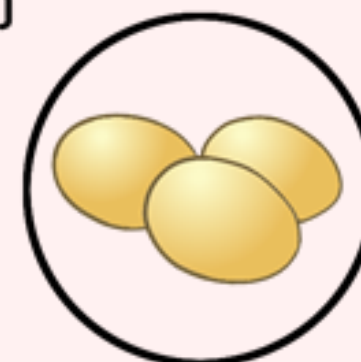
Wołowina
(IS = 176)

Winogrona
(IS = 162)

Pełnoziarniste pieczywo
(IS = 154)

Jaja kurze
(IS = 150)

10 produktów o najniższym indeksie sytości

Croissanty
(IS = 47)

Pączki
(IS = 68)

Orzechy
(IS = 84)

Jogurt
(IS = 88)

Lody
(IS = 96)

Pieczywo pszenne
(IS = 100)

Płatki kukurydziane
(IS = 118)

Banany
(IS = 118)

Pszenny, jasny makaron
(IS = 100)

Ciastka
(IS = 120)

strączki

Bogactwo składników odżywczych!

niski indeks glikemiczny
i ładunek glikemiczny

duża zawartość błonnika
i skrobi opornej

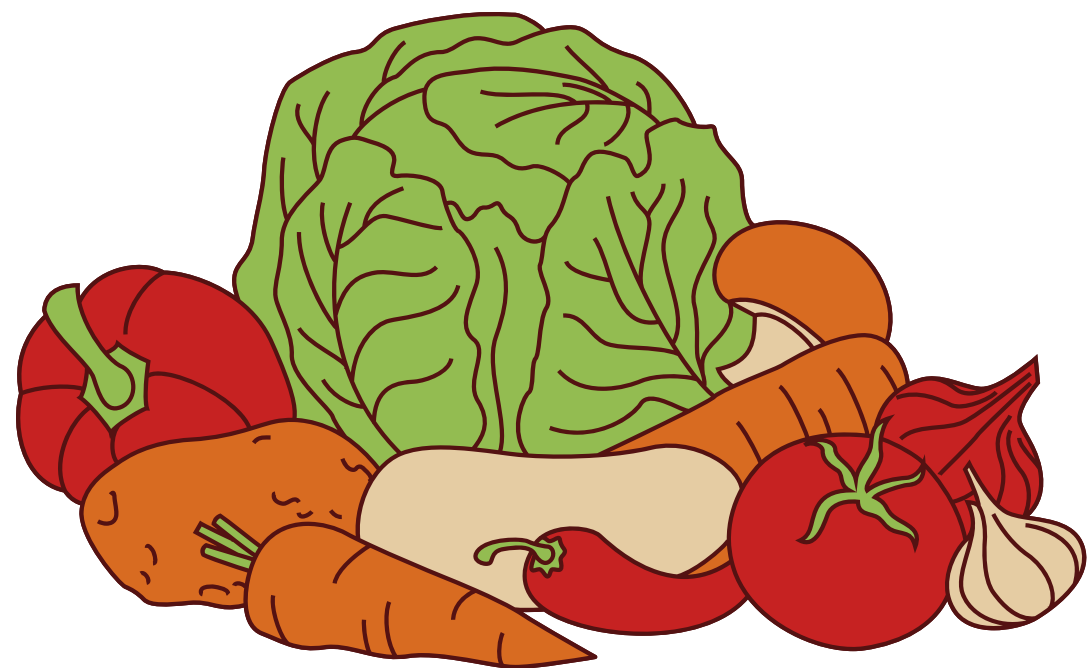
obniżają stan zapalny

zapewniają lepszą
kontrolę glikemii

błonnik

pokarmowy

poprawa
insulinowrażliwości tkanek

wyrównuje poposiłkowy wzrost
glukozy i reguluje glikemię

opóźnianie opróżniania
żołądka

minimum 25g/dobę

skrobia

oporna

Nie ulega trawieniu
w przewodzie pokarmowym!

Powstaje po ugotowaniu i wystudzeniu produktów
skrobiowych. Pokarmy te mają tym samym mniej
węglowodanów przyswajalnych wpływających na
poziom glukozy we krwi.

zielone banany

gotowany
makaron

gotowane ziemniaki

Ładunek glikemiczny

Spożycie dużej ilości produktu o niskim indeksie glikemicznym może powodować większy i bardziej gwałtowny wzrost glukozy we krwi niż sięgnięcie po produkt o wysokim indeksie glikemicznym, ale w bardzo małej porcji.

Kasza gryczana (gotowana):

IG = 46 (niski)

1 porcja = 140 g (1 szklanka)

ilość węglowodanów w 140 g produktu: 31,1 g węglowodanów przyswajalnych

ŁG to $31,1 \times 46 / 100 = 14,3$
(średni ładunek glikemiczny)

$$\text{Ładunek glikemiczny} = \frac{\text{ilość węglowodanów w porcji [gramy]} \times \text{IG}}{100}$$

INDEKS GLIKEMICZNY

NISKI <55

większość warzyw i owoców

agrest

borówki

jabłka

maliny

brzoskwinie

porzeczki

pomarańcza

kiwi

brokuły

cukinia

ciecierzyca

pomidor

kapusta

kalafior

ogórek

brukselka

kasza gryczana

czekolada gorzka

ŚREDNI 55-70

ananas

banan

mango

bób

buraki

kukurydza

ziemniaki w mundurkach

chleb żytni

musli tradycyjne

płatki owsiane

ryż długoziarnisty

WYSOKI >70

arbuz

bułka pszenna

marchew gotowana

słodkie płatki śniadaniowe

maka pszenna

dynia

chleb biały

chipsy

wafle ryżowe

piwo

kasza manna

daktyle

kasza kukurydziana

glukoza

cukier biały i brązowy

ryż krótkoziarnisty

jak obniżyć indeks glikemiczny

SKROBIA OPORNA

Bardziej korzystne będzie spożywanie wcześniej ugotowanych i schłodzonych produktów skrobiowych

AL DENTE

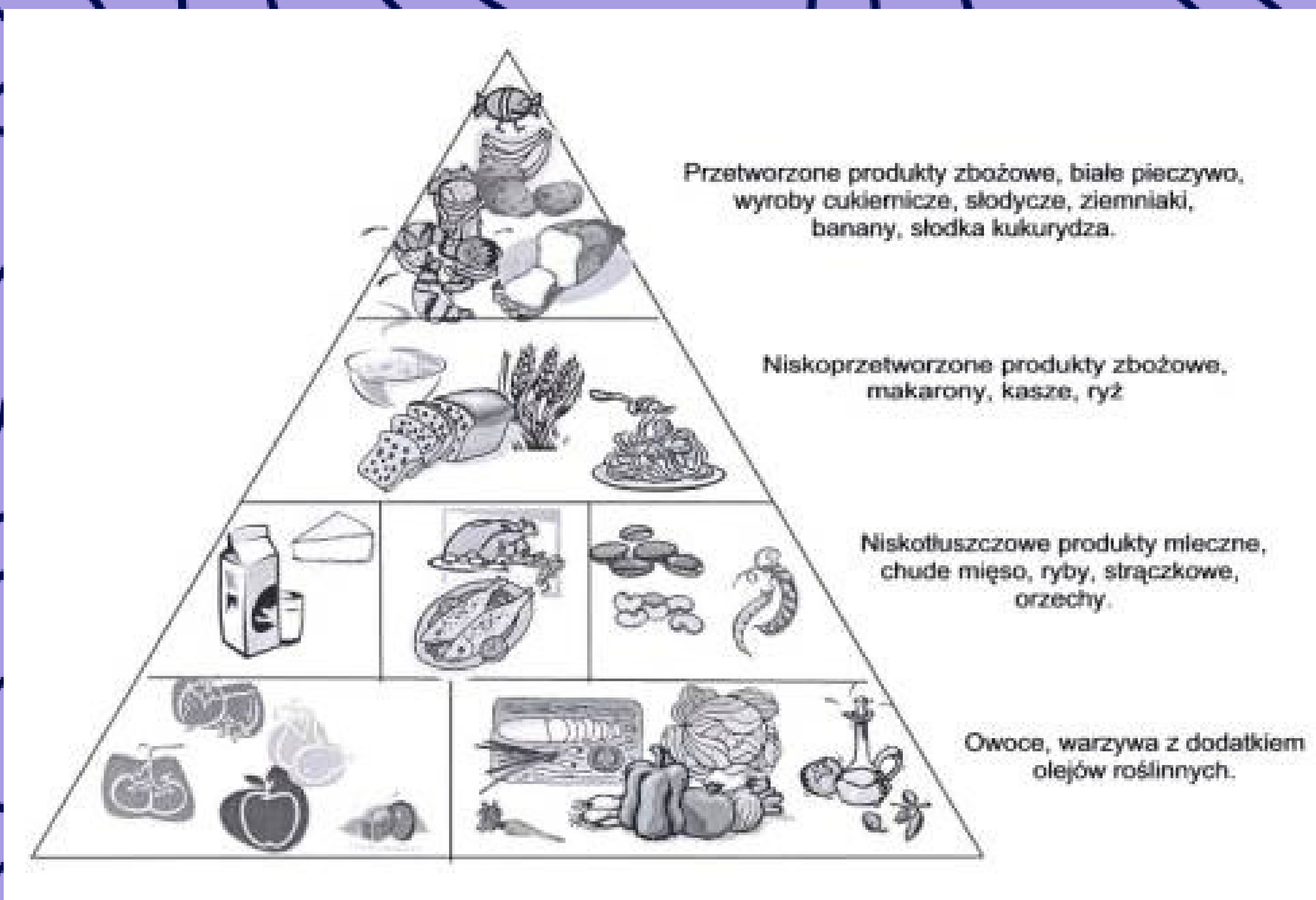
Nie rozgotowywanie potraw

OWOCE

Wybieranie mniej dojrzałych owoców

ROZDRABNIANIE

Unikanie rozdrabniania np. blendowania

model

diety Śródziemnomorskiej

Wykłady otwarte

Jesteś tutaj: [Strona główna](#) / [Strefa pacjenta](#) / [Dobry posiłek w szpitalu](#) / [Edukacja żywieniowa](#) / [Wykłady otwarte](#)

Najzdrowsza dieta na świecie

Najzdrowsza dieta na świecie

Adriana Redlicka
Dietetyk Działu Żywienia
Narodowy Instytut Kardiologii

Dział Żywienia Narodowego Instytutu Kardiologii

Kto jest zwycięzcą?

Co mówi nauka?

Oliwa z oliwek

Warzywa i owoce

Pelnoziarniste pieczywo i produkty zbożowe

[Zobacz prezentację](#)

fast food

Wyeliminuj z diety **produkty wysokoprzetworzone** które zawierają cukry proste. Organizm z powodu ograniczonej wrażliwości na insulinę musi wydzielić wtedy duże ilości tego hormonu

AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA

Aktywność fizyczna zwiększa wrażliwość mięśni na działanie insuliny oraz pomaga w redukcji masy ciała. Dlatego należy ją traktować jako lekarstwo na insulinooporność.

W przypadku insulinooporności **utrata kilku centymetrów w pasie może mieć znacznie większe znaczenie niż utrata kilku kilogramów.**

• • • •

warto pamiętać

Tych kilka zasad pomoże Ci dbać
o prawidłowe odżywienie! ;)

Warzywa jako
podstawa diety!

Dbaj
o odpowiednią
ilość białka
w diecie!

Dieta oparta
o produkty
z niskim
Indeksem
Glikemicznym!

Zapraszam na

kolejny wykład

KIEDY

19/03/2024 (wtorek)

GDZIE

Aula

TEMAT

***Dieta dla zdrowego
serca w pigułce***

bibliografia

1. **A. Reguła** *“Ach, ten cukier”*
2. red. M. Czapla, P. Jankowski *“Żywnie w chorobach serca”*
3. E. Lange, D. Włodarek *“Współczesna dietoterapia”*

